

מנה בנתן

לע"צ הגאון רבי אריה בן רבי
חיים זאב פינקל זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 80 פרשת מטות מסעי תשפ"א

סוכה ד-י

ונקטו בארץ לחדש שר' יעקב יכשיר גם באמצע הגג, ושנינו
בברייתא נוספת שאם נעץ ד' קונדסין בארץ וסיכך עליהם שלר'
יעקב רואים אם ניתן לחקוק ולחלק ויש טפח לכל צד כשר
כדיומד, ור' יעקב סובר ששיעור דיומד בסוכה הוא טפח, אך
לחכמים כשר רק אם יש ב' מחיצות ובשלישית מספיק טפח.

רב ור' חנינא ור' יוחנן ור' חביבא, ובסדר מועד כששנו זוג זה
יש מוציאם את ר' יוחנן ומכניסים במקומו את ר' יונתן, והם
אמרו שהמקור לכך שסוכה פחות מ' טפחים פסולה שארון
הקדש היה ט' טפחים והכפורת טפח וכתוב **ונועדתי אליך שם**
ודברתי אתך מעל הכפורת,

דף ה ור' יוסי אמר שמעולם לא ירדה השכינה פחות מ', ואלהיו
ומשה לא עלו למרום שכתוב **השמים שמים לה'** והארץ נתן **לבני**
אדם, ומה שכתוב **וירד ה' על הר סיני** מדובר למעלה מ', ומה
שכתוב **וירדו רגליו ביום ההוא על הר הזיתים** מדובר למעלה
מ', ומה שכתוב **ויעל משה אל האלוקים** הוא למטה מ', ומה
שכתוב **ויעל אליהו בסערה השמים** הוא למטה מ', ומה שכתוב
בפסוק **מאחז פני כסא פרשו עליו עננו,** וביאר ר' תנחום
שכביכול פרש ה' מזיו שכינתו ועננו, הוא למטה מ', ואף
שכתוב **מאחז פני כסא הכוונה** שהכסא השתרבב עד י' ואחז בו
משה.

הארון היה ט' טפחים, שכתוב בפסוק **אמה וחצי קומתו** ואמה
היא ו' טפחים, והכפורת היתה טפח, ולר' חנינא כל הכלים
שמשה עשה כתוב את מדת האורך הרוחב והגובה, ובכפורת
ניתן רק מידת אורך ורוחב אך לא כתוב מדת גובהה, ויש ללמוד
מהכלי הקטן ביותר, ובשולחן כתוב **ועשית לו מסגרת טופח**
וא"כ גם הכפורת טפח, ואין לומר שנלמד מהכלים עצמם שהיו
יותר, כי כשיש מספר מרובה ומספר מועט יש לתפוס המועט,
ואין ללמוד מציץ שהיה עשוי מטס זהב והיה רחב ב' אצבעות
ומגיע מאוזן לאוזן, והיה כתוב בו קדש לה' בב' שורות, שם ה'
כתוב למעלה **וקדש ל' למטה,** ור"א בר' יוסי אמר שהוא ראה את
הציץ ברומי והיה כתוב עליו קדש לה' בשורה אחת, אך עדיף
ללמוד כלי מכלי ולא מתכשיט, ואין ללמוד מזר שמדתו היתה
משהו, שעדיף ללמוד כלי מכלי ולא מהכשר כלי, אך לפ"ז
כשלומדים ממסגרת השולחן זה הכשר כלי, ויש לומר
שהמסגרת היתה למטה וא"כ היא כלי בפני עצמה, ומי שאומר
שהמסגרת היתה למעלה יסבור שעדיף ללמוד דבר שיש בו מדה
מדבר שיש בו מדה ולא לומדים מציץ וזר שהתורה לא נתנה
בהם מדה כלל, רב הונא לומד שהכפורת היא טפח שכתוב **על**
פני הכפורת קדמה ואין פנים פחות מטפח, **עמוד ב** ואין לומר
כפני העוף בר יוכני שהוא גדול מאד, שעדיף ללמוד שיעור
המועט ולא המרובה, אך לכאורה ניתן לומר כפני צפור שהיא
קטנה יותר מפני אדם, ויש לומר שרב הונא למד גזירה שווה
מפני יצחק אביו, ואין לומר שזה כפנים של מעלה, כי תופסים
שיעור המועט, ואין לומר שנלמד מכרוב שכתוב **פני הכרובים,**

דף ד כרים וכסתות לא נחשבים מיעוט אף שביטלם לכל החג,
כיון שבטלה דעתו אצל כל אדם, אך אם הניח תבן וביטלו הוא
מיעוט וכל שכן אם הניח עפר וביטלו, ואם הניח תבן ואינו עתיד
לפנותו או עפר סתם, זה תלוי במחלוקת ר' יוסי ורבנן, ששנינו
באהלות שבית שמלאהו תבן או צרורות וביטלו שם מבוטל ואם
יש שם טומאה ואין טפח הטומאה בוקעת ועולה, ור' יוסי אומר
על זה בברייתא, שתבן ואין עתיד לפנותו הוא כעפר סתם ובטל,
עפר שעתידי לפנותו הוא כסתם תבן ואינו בטל.

סוכה הגבוהה מכ' אמה, ויורדים הוצין מהסכך לתוך כ', אם
צלתם מרובה מחמתם כשירה, ואם לא היא פסולה, ואם הסוכה
גבוהה י' טפחים ויורדים הוצים לתוך י' רצה אביי לומר שאם
חמתם מרובה מצלתם כשירה, ורבא פסל כיון שזה דירה סרוחה
ואין אדם דר בדירה סרוחה,

סוכה הגבוהה מכ' אמה, ובנה בה איצטבא כנגד דופן האמצעי
על פני כולה, אם יש באיצטבא שיעור הכשר סוכה כשירה, ואם
האיצטבא מהצד, אם יש מסוף האיצטבא לכותל יותר מד' אמות
פסולה, ופחות מד' אמות כשירה שזה דופן עקומה, ואף שכבר
נשנה דין זה לקמן, שבית שנפחת וסיכך על גביו אם הסיכוך
רחוק מהכותל ד' אמות פסול, ופחות מד' אמות כשר, אך יש
לומר ששם הדופן כבר ראויה, ולמעלה מכ' אינו ראוי כלל
לדופן, וכאן חידשו שגם בזה אומרים דופן עקומה, ואם היתה
גבוהה למעלה מכ' ובנה איצטבא באמצעה אם היא רחוקה יותר
מד' אמות לכל צד היא פסולה ופחות מד' אמות כשירה,
והחידוש הוא שאומרים דופן עקומה אפילו מכמה צדדים.

אם הסוכה גבוהה פחות מ' טפחים וחקק בה להשלים ל' אם
החקק רחוק מהכותל יותר מג' טפחים פסולה **עמוד ב** ופחות
מג' טפחים כשירה ואמנם לענין איצטבא הצירוף הוא בפחות
מד' אמות, כי יש דופן, אך לעשות דופן כשר רק בפחות מג'
שיש לבוד.

סוכה הגבוהה מכ' אמה שבנה בה עמוד גבוה י' טפחים ויש בו
שיעור סוכה, רצה אביי לומר שכשר, שאומרים גוד אסיק
למחיצה, ומהעמוד זה פחות מכ' אמה, ורבא דוחה שצריך
מחיצות הניכרות.

שנו בברייתא שאם נעץ ד' קונדסין וסיכך עליהם ר' יעקב מכשיר
וחכמים פוסלים, ורב הונא מבאר שנחלקו בעמודים על שפת
הגג, שלר' יעקב אומרים גוד אסיק ולחכמים לא אומרים גוד
אסיק, אך באמצע הגג פסול לכו"ע, ולר"נ נחלקו באמצע הגג,
שר' יעקב מכשיר, ולחכמים פסול, והסתפקו בדעת ר"נ אם
בברייתא נחלקו באמצע ובשפת הגג כשר לכו"ע, או שנחלקו
גם על שפת הגג, ויש ברייתא שר' יעקב וחכמים נחלקו בנעץ
הקונדסין בארץ, וארץ זה כמו באמצע הגג, וזה לא כרב הונא,
ועוד יש להוכיח לכאורה שנחלקו רק באמצע וא"כ בשפת הגג
לכו"ע יהיה כשר, וא"כ יהיה קשה על רב הונא גם במה שאמר
שנחלקו בשפת הגג, ורב הונא יאמר שנחלקו גם על שפת הגג

וצריך לומר שפני הכרובים אינם פחותים מטפח, ובאמת רב הונא למד מפני הכרובים ולא מיצחק, ור' אבהו מבאר שכרוב הוא כמו רביא שבבבל קוראים לתינוק רביא, ואביי מקשה שכתוב בכרובים פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם, ולרב הונא זה היינו הך, ויש לומר שיש פנים של גודל ויש פנים של קטן,

יש להקשות שאם לומדים מארון וכפורת א"כ כשחלל הסוכה הוא י' עם הסכך יהיה כשר, ויש לומר שלומדים מביהמ"ק שכתוב והבית אשר בנה שלמה לה' שישים אמה ארכו ועשרים רחבו ושלושים אמה קומתו, וכתוב אח"כ קומת כרוב האחד עשר אמה וכן הכרוב השני, וא"כ כמו שבביהמ"ק הכרובים עומדים בשליש הבית כך במשכן, והמשכן היה גבוה י' אמות שהם ששים טפחים, ושליש מס' זה כ' טפחים, וא"כ הכרובים היו מעל הכפורת י' טפחים שכתוב והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים מכנפיהם על הכפורת, ורואים שהתורה קראה סכך על למעלה מ"י, אך יתכן שכנפיהם היו מעל ראשם ולא כנגד ראשם, ורב אחא בר יעקב מדייק שכתוב למעלה, ואין לומר שגבוה הרבה שלא כתוב למעלה למעלה, אך כל זה לר"מ שכל האמות במשכן היו של ו' טפחים, אך קשה שלר' יהודה האמה של הבנין היא ו' טפחים ושל כלי המקדש היא של ה' טפחים, א"כ הארון והכפורת יחד הם ח' ומחצה ונשאר י"א ומחצה, וא"כ היא תהיה כשירה רק מ"א ומחצה ומעלה, ויש לומר שר' יהודה למד מהלכה למשה מסיני שהכשר סוכה רק למעלה מ"י, כמו שאמר ר' חייא בר אשי בשם רב ששיעורים חציצות בטבילה ומחיצות, זה הלכה למשה מסיני, ולכאורה קשה שנאמר בפסוק ארץ חטה שעורה גפן תאנה רימון ארץ זית שמן ודבש, ור' חנין למד מפסוק זה כל הלכות שיעורים, ובחטה שיערו שהנכנס לבית מנוגע וכליו על כתפיו וסנדליו וטבעותיו בידו הוא והן טמאים מיד,

דף ו' ואם היה לבוש כליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו באצבעו הוא טמא מיד והן טהורים כל עוד לא שהה כדי אכילת פרס חיטים ולא שעורים ואוכלם בלפתן, בשעורה שיערו לענין טומאת עצם שביותר משעורה מטמא במגע ומשא ולא באהל, בגפן שיערו כדי רביעית יין לנזיר, בתאנה שיערו בגרוגרת לענין הוצאת שבת, וברימון שיערו לענין כלי בעלי בתים ששיעור טהרתם הוא משנקבו כמוציא רימון, בזית שיערו את כל השיעורים, ואמנם קודם שנינו שיעורים אחרים, אלא רוב השיעורים כזית, דבש הוא ככותבת הוא לענין עינוי ביוה"כ, וא"כ שיעורים הן דאורייתא, ויש לומר שגם שאר שיעורים לא כתוב בפירוש וזה רק הלכה למשה מסיני, והפסוקים הם רק אסמכתא,

יש להקשות שדין חציצה הוא מדאורייתא, שכתוב ורחץ את בשרו במים ולמדו מזה שלא יהיה דבר חוצץ בינו למים, ויש לומר שההלכה באה לענין שער, שרבה אמר ששערה אחת קשורה חוצצת ושלש אינן חוצצות, אך יש לומר שגם שער זה דאורייתא, שכתוב ורחץ את בשרו במים והיינו שער שהוא טפל לבשרו, ויש לומר שההלכה מחדשת כר' יצחק עמוד ב שאומר שמדאורייתא רובו ומקפיד עליו חוצץ, ומה שאינו מקפיד עליו אינו חוצץ, וגזרו על רובו שאינו מקפיד בגלל מיעוטו המקפיד,

וכן גזרו במיעוט המקפיד בגלל רובו המקפיד, ואין לגזור במיעוט שאינו מקפיד משום מיעוט המקפיד או משום רובו שאינו מקפיד כי זה גזירה לגזירה, מחיצה לדעת ר' יהודה הוא שיעור גובה סוכה, ולר"מ ההלכה באה לענין גודל לבוד ודופן עקומה.

שנו בברייתא שלרבנן ב' מחיצות שלימות, והשלישית טפח, ולר"ש ג' מחיצות שלימות, והרביעית טפח, ונחלקו, שלרבנן יש אם למסורת וכתוב בסכת ב' פעמים וכתוב עוד בסוכות מלא, ונוציא אחד לפרשה עצמה, א"כ נשאר ג' סוכות וההלכה מורידה בדופן השלישית לטפח, ולר"ש הולכים לפי המקרא וכתוב ג' פעמים בסוכות א"כ יש כאן שש ומוציאים אחד לפרשה עצמה ונשאר ד' וההלכה מורידה בדופן רביעית שמספיק טפח, וללשון שניה לכו"ע יש אם למקרא, ונחלקו אם צריך פסוק אחד לפרשה עצמה, וללשון ג' לכו"ע הולכים אחרי המסורת, אלא נחלקו שלרבנן ההלכה מגרעת ולר"ש ההלכה מוסיפה, וללשון ד' לכו"ע ההלכה מגרעת ודורשים את המסורת, ונחלקו אם דורשים תחילות, וא"כ יש רק ג' דפנות או שלא דורשים תחילות, ורב מתנא מבאר שר"ש למד מהפסוק וסוכה תהיה לצל יומם מחורב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר, לכן צריך ד' מחיצות להגן מהגשם מכל הצדדים.

לדעת רב את הטפח הנוסף מעמיד כנגד היוצא במקום שנגמרה המחיצה,

דף ז' ורב כהנא ורב אסי שאלו שיעמיד את הנוסף באלכסון כנגד ראש תור ורב שתק, ושמואל אמר בשם לוי שמעמיד את הלחי כנגד היוצא, וכן מורים בבית המדרש, רב סימון או ריב"ל אומר שעושה טפח שוחק, ומעמידו בפחות מג' סמוך לדופן ואז הוא כלבוד, לרב יהודה סוכה העשויה כמבוי כשירה ואת הטפח מעמיד בכל צד שירצה, ולר' סימון או ריב"ל עושה פס ד' ומשהו ומעמידו בפחות מג' סמוך לדופן, ובסוכה של ב' דפנות כהלכתם מספיק טפח אחד שוחק, אך בסוכה כמבוי צריך פס ד', לרבא סוכה כמבוי ניתרת רק בצורת הפתח, וללישא ב' היא ניתרת גם בצורת הפתח, וללישא בתרא צריכה גם צורת הפתח, רב אשי ראה שרב כהנא מניח טפח שוחק בסוכה כמבוי וגם עשה צורת הפתח, אמר לו שרבא אמר שמספיק צורת הפתח, אמר לו אני סובר כמו הלשון בדעת רבא שצריכה גם צורת הפתח.

רבא אומר שבשבת של סוכות מספיק למחיצה ברה"ר ב' כהלכתם והשלישית טפח שמתוך שיש לזה שם דופן לענין סוכה הוא כדופן לענין שבת, ואביי מקשה ששינוי שדופן סוכה כשל שבת אך שלא יהיה בין קנה לחבירו יותר מג' טפחים, ויתירה שבת על סוכה שהיא ניתרת בעומד מרובה על הפרוץ ואילו סוכה לא, ומשמע ששבת של סוכות יתירה על סוכה ולא אומרים מיגו, ויש לבאר שהכוונה היא ששבת רגילה יתירה על שבת של סוכות, אך לפ"ז ניתן לפרש שסוכה רגילה יתירה מסוכה של שבת, שסוכה רגילה צריכה טפח שוחק, ובשבת מספיק לחי, כמו שאמר רבא עצמו שאם סיכך על מבוי שיש בו לחי כשר, אך אין בזה חידוש כי זה ק"ו שאם אומרים מיגו מקל לחמור, ק"ו שיאמרו מיגו מחמור לקל,

עמוד ב רבא אומר שהמסכך על מבוי שיש בו לחי כשרה, וכן אם סיכך על פסי ביראות כשרה, ויש בזה חידוש שלא נאמר שיועיל רק למבוי שיש בו ב' מחיצות גמורות, אך בפסי ביראות לא יועיל שאין כלל שתי דפנות גמורות, או שנאמר שבפסי ביראות מועיל לסכך כי יש בזה שם ד' מחיצות, אך היינו אומרים שסיכך על מבוי שאין בו שם ד' דפנות לא יועיל, ואם רבא היה כותב את שניהם לא היינו יודעים שמועיל מיגו גם מקל לחמור.

שנו בברייתא שלת"ק חמתה מרובה פסול רק בסכך, ולר' יאשיהו הוא פסול גם בדפנות, ורב יימר בר שלמיא אמר שאביי מבאר את דעת ר' יאשיהו שכתוב **וסכות על הארון**, שפרוכת היא מחיצה ונקראת סכך א"כ צריך מחיצה סכך, ורבנן לומדים שמכופפים בה קצת שיראה כסכך.

אביי אומר שרבי ור' יאשיהו ר' יהודה ור"ש ורבן גמליאל ור"ש ר"א ואחרים כולם סוברים שצריך בסוכה דירת קבע, רבי אמר שצריך בסוכה לפחות ד' על ד', ור' יאשיהו פסל חמתה מרובה בדפנות, ור' יהודה הכשיר סוכה הגבוהה מכ' אמה, ור"ש מצריך ג' מחיצות כהלכתן, ורבן גמליאל פסל סוכה בראש הספינה ור"ע הכשיר, ור"ש פוסלים מי שראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, ור"א פסל סוכה כמו צריף או שסמכה לכותל, ואחרים פסלו סוכה העשויה כשוכך שאין לה זווית.

ר' יוחנן מכשיר סוכה העשויה ככבשן כשיש בהיקף שלה שיעור שישבו כ"ד בני אדם, ובפשטות זה כרבי שפוסל פחות מד' על ד', אך לכאורה אם נניח שכל אדם יושב באמה א"כ כיון שכל דבר שיש בהיקף שלו ג' יש ברחבו טפח א"כ מספיק י"ב אנשים,

דף ח אך יש לומר שזה רק בעיגול, אך בריבוע צריך יותר, אך לפ"ז מספיק ט"ז כי מרובע יתר על העיגול רבע, ויש לחלק שזה רק בעיגול שיוצא מתוך ריבוע אך ריבוע שיוצא מהעיגול צריך יותר בגלל הקרנות, אך לכאורה כיון שכל אמה בריבוע הוא אמה וב' חומשים באלכסון א"כ מספיק י"ז פחות חומש, יש לומר שלא דייקו לגמרי, אך קשה שבהרבה אמות לא אומרים שלא דייקו, ומר קשישא בן רב חסדא ביאר שלא מחשבים שאדם יושב באמה אלא ג' אנשים יושבים בב' אמות, וא"כ כ"ד אנשים יושבים בט"ז אמות ואמנם אנו צריכים י"ז פחות חומש אך בקצת לא מדייקים, אך קשה שאמנם לא מדייקים ומחמירים, אך איך מורידים בשיעור להקל, ורב אסי אמר לרב אשי שבאמת כל אדם יושב באמה, אלא שר' יוחנן לא החשיב את מקום האנשים, ויוצא שיש י"ח, ואמנם מספיק י"ז פחות חומש אך לא מדייקים ומחמירים, חכמי קיסריה או דייני קסריה אמרו שאמנם עיגול מתוך ריבוע הוא רבע **עמוד ב** אך ריבוע מתוך עיגול הוא חצי, אך זה לא נכון שהרי רואים שזה לא הרבה כל כך.

ר' לוי אמר בשם ר"מ שאם היו שתי סוכות של יוצרים אחת לפנים מהשנייה, הפנימית אינה סוכה וחייבת במזוזה, והחיצונית היא סוכה ופטורה ממזוזה, ואין לומר שהחיצונית תחייב במזוזה מדין בית שער של הפנימית, כי דבר שאינו קבוע לא מחשיב את החיצון כבית שער,

שנו בברייתא שסוכת גנב"ך, היינו סוכה של גוים של נשים של בהמה של כותים, וסוכה מכל מקום כשירה, ובלבד שתהיה מסוככת כהלכתה, ומבאר רב חסדא שהכוונה שהיא נעשתה לשם צל סוכה, מכל מקום בא לרבות כמו ששנינו שסוכת **רקב"ש** של רועים של קייצים של בורגנים של שומרי פירות, וסוכה מכל מקום כשירה, אך שתהיה מסוככת כהלכתה וביאר רב חסדא שהיא עשויה לצל סוכה ומכל מקום מרבה סוכת גנב"ך, התנא שמרבה גנב"ך סוכה שזה עדיף כי זה קבוע, והוא מרבה מכל מקום לרבות רקב"ש, והתנא שמרבה רקב"ש סוכה שזה עדיף שהם בני חיובא, ומכל מקום מרבה גנב"ך שאינם בני חיובא,

דף ט משנה ב"ש פוסלים סוכה ישנה ולב"ה כשר, סוכה ישנה היא שעשאה יותר מל' יום לפני החג, ואם עשאה לשם חג כשירה גם מתחילת השנה. **גמרא** ב"ש דרשו בפסוק **חג הסוכות שבעת ימים לה'**, שצריך שהסוכה תיעשה לשם חג, וב"ה לומדים מהפסוק הזה כמו שאמר רב ששת בשם ר"ע שעצי סוכה אסורים כל ז', שכתוב **חג הסוכות שבעת ימים לה'**, ור' יהודה בן בתירה אומר שכמו שחל שם שמים על חגיגה כך חל על הסוכה, שכתוב **חג הסוכות שבעת ימים לה'**, וכמו שחג הוא לה' כך סוכה היא לה', ובאמת ב"ש גם דורשים את הפסוק לאסור את הסוכה בהנאה, אלא ב"ש לומדים מפסוק אחר **חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים** שהסוכה צריכה להיעשות לשם חג, וב"ה דורשים מפסוק זה שעושים סוכה בחול המועד, וב"ש סוברים כר"א שלא עושים סוכה בחול המועד.

לכאורה ב"ה חולקים על דברי רב שאם עשה ציצית מקוצים ונימים וגרדים פסולה, ושמאל הוסיף שגם אם עשה מהסיסין פסול, וא"כ צריך טויה לשמה וא"כ גם בסוכה צריך שיעשה לשמה, ויש לומר שבציצית יודו ב"ה, שכתוב **גדילים תעשה לך** לשם חובך אך בסוכה לא דורשים לשם חובך כי לומדים מלך למעט סוכה גזולה, ובציצית יש פסוק אחר למעט גזולה שכתוב **ועשו להם משלהם**.

עמוד ב משנה ב מי שעשה סוכתו תחת האילן כאילו עשאה בתוך הבית, סוכה שעל גבי סוכה העליונה כשירה והתחתונה פסולה, ולר' יהודה אם אין דיורים בעליונה התחתונה כשירה. **גמרא** רבא אומר שהמשנה פסלה דוקא באילן שצלו מרובה מחמתו ואם חמתו מרובה כשר, שהמשנה אומרת כאילו עשאה בתוך הבית, והמשנה לא כותבת פסולה, אלא היא באה להשוות לבית שהצל בו מרובה וגם אילן פסול רק כשצילו מרובה, אך לכאורה גם כשהאילן חמתו מרובה יהיה פסול כי מצטרף הסכך הפסול לסכך הכשר, ורב פפא מעמיד שחבטם דהיינו שהוריד את הענפים, והחידוש בזה שלא גוזרים בחבטם שמא יכשיר גם בלי חבטם, אך גם את זה שנינו אח"כ שמי שהדלה את הגפן או הדלעת או הקיסוס וסיכך על גבם פסול ואם היה הסכך רב עליהם או שקצצם כשירה, ואם לא חבטם ודאי אסור כי מצטרף הסכך הפסול עם הכשר, אלא מדובר בחבטם ולא גזרו שמא יעשה בלי חבטה, ויש לומר שמהמשנה שם היינו מכשירים רק בדיעבד, וחידוש כאן רבא שכשר גם לכתחילה,

שנו בברייתא שמהפסוק **בסוכות תשבו** ממעטים סוכה שתחת סוכה או שהיא תחת אילן או בתוך הבית, ולכאורה יש לומר

שנלמד מהפסוק **סוכות** שכן יושבים תחת ב' סוכות, ור"נ בר יצחק אומר שכתוב **בסכת ללא ואו**,

ר' ירמיה אומר שיש מקרה ששני הסוכות כשירות, ויש מקרה ששניהן פסולות, ויש מקרה שהתחתונה כשירה והעליונה פסולה, ויש מקרה שהתחתונה פסולה והעליונה כשירה, שתיהן כשירות באופן שהתחתונה חמתה מרובה מצילתה, והעליונה צלתה מרובה והסכך שלה תוך כ' לתחתונה, שתיהן פסולות באופן ששתיהן צלתם מרובה מחמתם והעליונה היא למעלה מכ',

דף י תחתונה כשירה ועליונה פסולה באופן שהתחתונה צלתה מרובה מחמתה והעליונה חמתה מרובה ושתייהן בתוך כ', עליונה כשרה ותחתונה פסולה באופן ששתיהן צלתם מרובה מחמתן והעליונה תוך כ', והחידוש הוא שהעליונה פסולה ולא פוסלים את התחתונה שהסכך פסול אינו מצטרף לפסול את התחתונה.

לרב הונא חלל סוכה העליונה פוסל את התחתונה כשיש בה טפח שהוא נחשב אהל להביא את הטומאה ולחצוץ בפני הטומאה, ופחות מרום טפח אינו מביא טומאה ואינו חוצץ, לרב חסדא ורבה בר רב הונא שיעורה הוא ד' טפחים שמקום חשוב הוא בד' טפחים, ולשמואל רק בחלל י' פוסל שהוא סובר שכהכשרה של הסוכה ב' כך היא פוסלת רק ב', ובמשנה ר' יהודה אומר שאם אין דירין בעליונה התחתונה כשרה ופשוט שאין הכוונה לדירין ממש כי הם לא גורמים את הפסול, אלא הכוונה שאינה ראויה לדירה דהיינו שאינה גבוהה י', ולפ"ז ת"ק פסל גם כשאינה ראויה לדירה, ור' דימי אמר שבא"י פרשו בר' יהודה שאין התחתונה יכולה לקבל כרים וכסתות של העליונה, ולפ"ז ת"ק סובר שגם כשאינה יכולה לקבל הכרים פסולה, ויש לומר שהמחלוקת ביניהם כשיכולה לקבל ע"י הדחק שלת"ק כשירה ולר' יהודה פסולה.

משנה אם פרס סדין על הסוכה מפני החמה או תחתיה מפני עלים הנושרים או שפרס סדין על קינוף פסול, אך על נקליטי המיטה יכול לפרוס. **גמרא** רב חסדא סובר שתחתיה פסול רק מפני נשר, אך לנאותה כשר, ואין לדייק כך בדברי המשנה שרק מפני הנשר פסול, שיתכן שגם לנאותה פסול ונקטו מפני הנשר שהדרך הוא כך, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו, שאם סיככה כראוי ועיטר אותה בסדינים או באריגים מצוירים ותלה בה אגוזים שקדים אפרסקים ורימונים ואשכולות ענבים, ועטרות שבלים ויינות שמנים וסלתות אסור להנות מהם **עמוד ב** עד מוצאי יו"ט האחרון, ואם התנה הכל לפי תנאו, וא"כ סדין אינו פוסל, ויש לדחות שמדובר שתלה סדין מהצד.

נוי סוכה אינו ממעט בסוכה, ורב אשי אומר שמהצד כן ממעטים, למנימין עבדו של רב אשי נרטבה כתונת במים ושטח אותה על הסוכה, אמר רב אשי תוריד אותה שלא יאמרו שמסככים בדבר שמקבל טומאה, ואמנם כשרואים שהיא רטובה אין איסור אך כשהתיבשה יש להסירה.

לר"נ כשנוי סוכה מובדל מהסכך ד' טפחים כשרה, ולרב חסדא ורבה בר רב הונא פסולה, וכשרב חסדא ורבה בר רב הונא התארחו אצל ריש גלותא השכיבם ר"נ בסוכה שהנוי היה רחוק ד' מהסכך ולא אמרו לו כלום, אמר להם חזרתם בכם ממה

שפסלתם בזה, אמרו לו אנו שלוחי מצוה ובכל מקרה פטורים אנו מהסוכה.

רב יהודה אמר בשם שמואל שמותר לישון בכילה בסוכה למרות שיש לה גג, אך שלא תהיה גבוהה י', ומה ששנינו שהישן בכילה בסוכה לא יצא, מדובר בגבוהה י', והמשנה שאומרת שהישן תחת מיטה בסוכה לא יצא מדברת במיטה גבוהה י', ומה ששנינו במשנה שפרס סדין על קינופות פסול מדובר בגבוהים י', אך יש ברייתא שנקליטים הם שני עמודים וקינופות ארבעה ואם פרס על קינופות פסול ועל נקליטים כשר ובלבד שהנקליטים לא יהיו גבוהים י' ומשמע שקינופות פסול גם באינם גבוהים י', ויש לחלק שקינופות פסול גם פחות מ' בגלל שהם קבועים, ומה ששמואל פסל בסוכה על גבי סוכה רק בגבוהה י' למרות שהסוכה קבועה, יש לחלק, שלפסול פוסלים רק ב' אך ליצור אהל חדש מספיק גם פחות מ'.

רב תחלפיא בר אבימי אמר בשם שמואל שהישן ערום בכילה יכול להוציא את ראשו חוץ לכילה ולקרוא קר"ש, והברייתא שאומרת שהישן ערום בכילה לא יוציא ראשו לקרוא קר"ש מדברת בגבוהה י', וכן מוכח מהמשך הברייתא שזה דומה לעומד ערום בבית שלא יוציא ראשו מהחלון לקרוא קר"ש.